

komið uppá pláss, so kunnu málini verða brúkt lætt og frítt í øllum hugsandi samskiptismøguleikum, greiðir hon frá.

Samfelagssligar avbjóðingar

Tað er vandi fyri, at børn sum eru tvímælt onkursvegna ikki mega fylgja við javnaldrunum, um tey ikki fáa røttu stimbranina. Tað er eisini vandi fyri at tey ikki verða fult og heilt integreraði í samfelgið, um tey ikki læra annað ella bæði málini nóg væl.

– Orsøkin er millum annað, at málið hevur so stóran týðning í sosiala og kensluliga lívi okkara

umframt á kognitiva økinum. Vit spegla okkum í hvørjum øðrum og okkum dámar at kenna okkum aftur í hvørjum øðrum. Hartil hava vit brúk fyri málinum at fáa atgongd til mentanina rundan um okkum. Tí er tað eisini so týðningarmikið, at barnið lærir málini hjá báðum foreldrunum, so tað kann samskipta við til dømis børnini á báðum síðum í familjunum gjøgnum barnaárini, sigur Karolina Matras.

Tað er í dag er lættari hjá børnum at samskipta millum lond, enn tað var fyri nøkrum árum síðani. Hóast stóran avstand, so ber til dømis til at ringja við Skype, soleið-

is at børnini kunnu samskipta við ommu, abba og onnur tey kenna.

Hon leggur afturat, at avbjóðingin í samfelagnum verður at skipa fyri kompetentum málnámsfrøðiligum tiltøkum, sum stuðla uppundir resursirnar hjá tvímæltu barninum og verða upp á forkant við serstøku avbjóðingarnar hesi børn hava, meðan tey ogna sær bæði málini.

Foreldrini hava ábyrgd

Tá tað snýr seg um børnini, so hava foreldrini evstu ábyrgd – eisini á hesum økinum. Karolina Matras mælir til, at foreldur seta nærmastu familjuna, námsfóðingar og lær-

arar inn í problematikkin, um tey annars hava neyðugu vitanina sum krevst at hjálpa og stuðla barninum.

Hon heldur eisini, at námsfrøðingar og lærarar áttu at verið skúl- aðir at geva tvímæltu børnunum røttu avbjóðingarnar.

– Her talan millum annað um at arbeiða við meningsfullum evnum í meningsfullum samanhangi og fara til botns málsliga, so barnið far eina fatan av, hvussu fjølbroytt málini eru og hvat tey kunnu brúkast til í lívsins ymiskum støðum, sigur hon til endans.

Í januar 2017 búðu 1078 fólk úr 87 londum, øðrum enn norðurlondum, í Føroyum (Tølini eru frá Útlendingastovuni)
Í januar 2017 búðu 326 fólk úr norðanlondum í Føroyum (Tølini eru frá Hagstovuni)
Tilsamans búa á leið 1404 fólk, við øðrum enn føroyskum uppruna í Føroyum.

EG GÓÐTAKI IKKI AT TEIR TOSA FØROYSKT VIÐ MEG

Tað eru fleiri enn 1400 fólk í føroyum við øðrum enn føroyskum uppruna. Nógv av teimum eru gift føroyingi, og hava familju í føroyum. Hesi børnini í familjunum vaksa ofta upp við tveimum ella fleiri málum í gerandisdegnum. Vit hava tosað við tvær familjur har pápin avikavíst er úr Indonesia og Argentina, og teir siga báðir, at tað er umráðandi at børnini tosa móðurmál teirra væl og virðiliga, tí tað knýtir tey tættari saman at tosa á móðurmálinum. Eisini vigar tað nógv, at børnini fáa samskipt við familjuna, sum ikki er í føroyum, á móðurmáli teirra.

ANNIKA KUNOY IM

Rainer og Margith Latupeirissa møttust umborð á trúboðaraskipinum Doulos í 2003, tey blivu par og giftust í 2008. Rainer er úr Indonesia, men hevur búð í Føroyum í 10 ár. Tey eiga trý ára gomlu Naomi og tvey ára gamla Samuel. Hóast Rainer dugir væl at tosa

føroyskt, so samskipta Margith og Rainer mest á enskum, tá tey samskipta hvør við annan.

– Tað er gamal vani, tí vit tosaðu enskt saman, tá vit møttust, og tí er tað er vorðið okkara kærleiksmál, sigur Margith Latupeirissa.

Rainer Latupeirissa tosar tískil trý mál heima hjá teimum. Hann tosar enskt við konuna, indonesiskt við børnini og føroyskt við øll hini. Heima tosa tey meir føroyskt

enn indonesiskt, og tað er tí at tey búa í Føroyum og tí at Rainer dugdi væl føroyskt áðrenn børnini vóru fødd, greiða tey bæði frá.

Erik Nielsen er úr Argentina. Sum bert 18 ára gamal flutti hann til Føroya at spæla fótbólt, og seinni møtti hann Mariu, og tey eiga synirnar Kieran sum er fimm

ára gamal og Liam sum er eitt ár. Tá Erik flutti til Føroya at búa, dugdi hann hvørki føroyskt ella enskt. Av tí at hann ikki dugdi enskt, so lærði hann skjótt at tosa føroyskt. Seinni hevur Maria eisini lært spansk, so nú skilja og tosa tey bæði móðurmálini hvør hjá øðrum. Heima verður tosað nógv

Rainer og Margith Latupeirissa
Tey eiga 3 ára gomlu Naomi og 2 ára gamla Samuel
Rainer er úr Indonesia og Margith úr Klaksvík
Móðurmálið hjá Rainer er indonesiskt

framhald á næstu síðu